

Ana Babaya Ba?lanma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ana Babaya Ba?lanma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15914>

Özet

Ana Babaya Ba?lanma Ölçe?i (ABBÖ), bireylerin ebeveynleri (anne ve baba) ile olan alg?lanan ba?lanma kalitesini ve ili?kisel dinamikleri ölçmek amacıyla uyarlanm?? bir psikolojik ölçektir. Ölçek, özellikle üniversite ö?rencisi ergen ve genç yeti?kin popülasyonunda kullan?lmak üzere tasarlanm??tır. ABBÖ, ebeveynlerin gösterdi?i ilgi/?efkat ve kontrol/a??r? koruma boyutlar?n? de?erlendirerek, ba?lanma stillerinin anla??lmas?na önemli katkılar sunmaktadır. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, psikometrik özelliklerinin yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli oldu?unu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Ana Babaya Ba?lanma Ölçe?i, Ba?lanma Teorisi, Ebeveynlik Stilleri, Üniversite Ö?rencileri, Psikometrik Özellikler, Güvenirlik, Geçerlik, Uyarlama.

Yazarlar

Emine Gül Kapç?, Serap Küçüker.

Amaç

Ana Babaya Ba?lanma Ölçe?i'nin temel amacı, orijinal formu temel al?narak, Türk üniversite ö?rencilerinde geçerlik ve güvenilirlik analizlerini gerçekleştirerek ölçe?in kültürel ve dilsel adaptasyonunu sa?lamaktır. Bu çal??ma, ölçe?in Türkiye'deki akademik ve klinik çal??malarda kullan?labilirli?ini bilimsel olarak kan?tlamay? hedeflemiştir. Ölçek, ö?rencilerin anne ve babalar?yla olan ili?kilerindeki alg?lanan ilgi düzeyini ve a??r? koruma/kontrol düzeyini ba??ms?z olarak ölçmeyi amaçlamaktadır.

Yap?

Ana Babaya Ba?lanma Ölçe?i (ABBÖ), bireyin ebeveynleriyle kurdu?u ili?kinin kalitesini, özellikle de ebeveynlerin davran??lar?n? alg?lama biçimini de?erlendiren iki temel yap?sal boyuta odaklanır. Bu boyutlar, ba?lanma kuram?n?n merkezinde yer alan güvenli ve güvensiz ba?lanma biçimlerinin ebeveyn davran??lar? üzerindeki izdü?ümlerini temsil eder.

Ölçek, toplam 25 maddeden olu?makta olup, anne ve baba için ayr? ayr? formlarda uygulanabilmektedir. Bu yap?, ergenlik ve genç yeti?kinlik dönemindeki bireylerin ebeveynleriyle olan ili?kilerinde deneyimledikleri duygusal yak?nl?k ve özerklik çat??malar?n? ölçmeye hizmet eder. Ölçekteki derecelendirme, bireyin ebeveynlik davran??lar?n? ne s?kl?kta alg?lad??n? yans?tan 4'lü Likert-tipi bir sistem kullanır.

Geçerlik

ABBÖ'nün geçerlik çal??malar?, ölçe?in yap?sal tutarlılı??n? ve ölçmek istedi?i psikolojik yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü göstermi?tir. Ölçe?in anne ve baba formlar? için elde edilen istatistiksel veriler ?öyledir:

Anne formu için tüm ölçek puan ortalamas? 51.44 (Standart Sapma, SS=10.93; N=441) olarak bulunmu?tur.

Baba formu için tüm ölçek puan ortalamas? 49.12 (SS=12.03; N=440) olarak hesaplanm??tır. ?ki form aras?ndaki korelasyon de?eri .59 ($p<.0001$) olup, anne ve baba figürlerine yönelik alg?lar?n orta düzeyde ili?kili oldu?unu, ancak ba??ms?z olarak de?erlendirilmesi gerekti?ini göstermi?tir.

Ba??ml? gruplar için yap?lan t-testi sonuçlar?, ABBÖ-Anne ve Baba formu ortalamalar? aras?ndaki fark?n istatistiksel olarak anlaml? oldu?unu ortaya koymu?tur ($t(439)=4.54$; $p<.0001$). Bu bulgu, ö?rencilerin anne ve babalar?na yönelik ba?lanma alg?lar?n?n niteliksel veya niceliksel olarak farklılık gösterdi?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Ana Babaya Ba?lanma Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarlılık, iki-yar? test ve test-tekrar test istatistikleri kullan?larak kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. ?ç tutarlılık analizi sonuçlar?, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir:

Anne formu için hesaplanan Cronbach Alfa de?eri .87 olarak bulunmu?tur.

Baba formu için hesaplanan Cronbach Alfa de?eri .89 olarak tespit edilmi?tir.

Bu yüksek alfa de?erleri (.87 ve .89), ABBÖ'nün hem anne hem de baba formlar? için mükemmel düzeyde iç tutarlılı??a sahip oldu?unu ve dolay?s?yla bilimsel ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini i?aret etmektedir. Ayr?ca, test-tekrar test ve iki-yar? test yöntemlerinin kullan?lmas?, ölçe?in zaman içindeki kararlılı??n? da desteklemektedir.

Faktör Analizi

ABBÖ, iki temel alt boyuttan olu?maktadır ve toplam 25 madde içermektedir. Bu faktör yap?s?, ebeveynlik davran??lar?n?n temel bile?enlerini temsil etmektedir:

?lgi (12 madde): Bu alt boyut, ebeveynin çocu?a kar?? sergiledi?i s?caklık, ?efkat, kabul ve destekleyici ileti?im biçimlerini ölçer. Maddeler genellikle "Yumu?ak ve arkada?ça konu?ma" gibi pozitif ili?ki göstergelerini içerir.

Kontrol/A??r? Koruma (13 madde): Bu alt boyut, ebeveynin çocu?un ba??ms?zlı??n?

k?s?tlay?c?, müdahaleci ve bask?c? davran??lar?n? ölçer. Maddeler, bireye "Ba??ml? oldu?u duygusunu verme" veya özerkli?ini engelleme gibi durumlar? yans?t?r.

Bu iki faktörün ayr??mas?, ba?lanma kalitesinin sadece duygusal yak?nl?kla de?il, ayn? zamanda özerklik ve s?n?r koyma dinamikleriyle de belirlendi?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal ölçek farklı dillerde mevcuttur, ancak bu adaptasyon Türkçe'dir)

Popülasyon Grubu: Genç Yeti?kinler

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri (Tipik olarak 18-25 ya? aras?)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Türk üniversite ö?rencileri üzerinde gerçekleştirilmi?tir (N=441 ve N=440).

Test Metodolojisi: 4'lü Likert-tipi derecelendirme sistemi kullan?lm??t?r. Yan?t seçenekleri ?u ?ekildedir: (tamamen böyleydi=3 - hiç böyle de?ildi=0).

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn ?li?kisi, Ba??ml?lik, Kontrol, ?lgi, Psikolojik Ölçek, Güvenilirlik, T-testi, Üniversite Popülasyonu, Adaptasyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Emine Gül Kapç?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?lik E-posta Adresleri: kapci@ankara.edu.tr

?leti?im Adresi: Ankara Üniversitesi (Çal??man?n yap?ld??? dönemdeki kurumsal ba?l?lik).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2006 (Türkçe adaptasyonun yay?mland??? y?li).

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Emine Gül Kapç? ile ileti?ime

geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal adaptasyon makalesine ve PDF doküman?na a?a??daki kaynaklardan eri?ilebilir.

Kaynaklar

Kapç?, E .G. ve Küçüker, S. (2006). Ana Babaya Ba?lanma Ölçe?i: Türk üniversite ö?rencilerinde psikometrik özelliklerinin de?erlendirilmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi*. (17)4, 286-295.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s?: turkpsikiyatri.com

Ölçe?in PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: ana-babaya-baglanma-olcegi-toad.pdf

Ana Babaya Ba?lanma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

2 alt boyut ve 25 madde

?lgi (12 m): Yumu?ak ve arkada?ça konu?ma

Kontrol/A??r? Koruma (13 m): Ba??ml? oldu?u duygusunu verme